

УДК 657.6:004.738.5

Т. О. Меліхова,

д. е. н., професор, завідувач кафедри обліку, аналізу, оподаткування та контролю,
Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ, м. Запоріжжя
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9576-928X>

Є. В. Меліхов,

асистент кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів,
Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ, м. Запоріжжя
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9856-9291>

С. С. Кравченко,

магістрант кафедри обліку, аналізу, оподаткування та контролю,
Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ, м. Запоріжжя
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-8696-658X>

DOI: 10.32702/2306-6792.2026.1.39

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРОЦЕСІВ ДОКУМЕНТУВАННЯ

T. Melikhova,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Accounting, Analysis, Taxation and Audit,
Engineering Educational and Scientific Institute im. YU.M. Potebni of Zaporizhzhya National University, Zaporizhzhya
Ye. Melikhov,

Assistant of the Department of Information Economy, Entrepreneurship and Finance, Engineering Educational
and Scientific Institute named im. YU.M. Potebni of Zaporizhzhya National University, Zaporizhzhya

S. Kravchenko,

Master's student, Engineering Educational and Scientific Institute named im. YU.M. Potebni of Zaporizhzhya
National University, Zaporizhzhya

IMPROVING ACCOUNTING AND CONTROL OF ELECTRONIC MONEY IN THE CONTEXT OF DIGITAL TRANSFORMATION OF DOCUMENTATION PROCESSES

У сучасних умовах цифровізації стрімко зростає частка операцій, пов'язаних з використанням електронних грошей, що є ключовим інструментом безготівкових розрахунків у національній валюті. Впровадження електронних платіжних сервісів, розвиток цифрових технологій, поширення сучасних платіжних платформ та зростання обсягів диджитал транзакцій потребують удосконалення методології бухгалтерського обліку та формування ефективної системи внутрішнього контролю щодо проведення таких операцій.

В умовах підвищених кіберризиків, загроз фінансових шахрайств, складності взаємодії з провайдером електронних грошей і появи нових регуляторних вимог особливої ваги набуває забезпечення достовірності первинної інформації, прозорості руху коштів, обґрунтованості визнання та оцінки зобов'язань в обліку, а також належної організації процедур контролю за повнотою та правомірністю здійснюваних операцій.

Застосування аналітичних відомостей у бухгалтерському обліку електронних грошей забезпечує можливість систематизованого й більш глибокого відображення інформації про здійснені операції. Такі відомості дозволяють розмежувати електронні кошти за типами гарантії, каналами здійснення платежів, видами операцій, контрагентами, напрямками використання та строками виконання. Це створює умови для підвищення достовірності облікових показників, своєчасного виявлення помилок і оперативного коригування даних.

Метою статті є розроблення методичних підходів до удосконалення системи обліку й контролю електронних грошей, спрямованих на підвищення достовірності, оперативності та безпеки облікової інформації в умовах цифрової трансформації процесів документування. Удосконалення системи обліку електронних грошей є необхідною умовою забезпечення фінансової стабільності підприємства, підвищення прозорості розрахунків та мінімізації ризиків, пов'язаних із застосуванням цифрових платіжних інструментів. Запропоновані аналітичні відомості (форми АВ-ЕГ-1 — АВ-ЕГ-5), формують комплексне методичне забезпечення, яке дозволяє суттєво підвищити якість облікового процесу.

Удосконалення внутрішнього контролю електронних грошей включає в себе запропоновані документи, а саме: тест, план, програму, робочі документи, які сприяють підвищенню ефективності системи управління, мінімізацію кіберризиків, а також підвищенню швидкості прийняття управлінських рішень.

In modern conditions of digitalization, the share of transactions related to the use of electronic money, which is a key tool for non-cash payments in the national currency, is rapidly growing. The introduction of electronic payment services, the development of digital technologies, the spread of modern payment platforms and the growth of digital transaction volumes require improving the accounting methodology and forming an effective internal control system for conducting such transactions.

In conditions of increased cyber risks, threats of financial fraud, the complexity of interaction with electronic money providers and the emergence of new regulatory requirements, ensuring the reliability of primary information, transparency of cash flows, the validity of the recognition and assessment of liabilities in accounting, as well as the proper organization of procedures for monitoring the completeness and legality of transactions carried out, is of particular importance.

The use of analytical information in electronic money accounting provides the possibility of a systematic and more in-depth display of information about the transactions carried out. Such information allows to distinguish electronic funds by types of wallets, payment channels, types of transactions, counterparties, areas of use and terms of execution. This creates conditions for increasing the reliability of accounting indicators, timely detection of errors and prompt correction of data.

The purpose of the article is to develop methodological approaches to improving the accounting and control system for electronic money, aimed at increasing the reliability, efficiency and security of accounting information in the context of the digital transformation of documentation processes. Improving the electronic money accounting system is a necessary condition for ensuring the financial stability of the enterprise, increasing the transparency of settlements and minimizing the risks associated with the use of digital payment instruments. The proposed analytical information (forms AB-EG-1 — AB-EG-5) form a comprehensive methodological support that allows you to significantly improve the quality of the accounting process.

Improving the internal control of electronic money includes the proposed documents, namely: test, plan, program, working documents, which contribute to increasing the efficiency of the management system, minimizing cyber risks, as well as increasing the speed of making management decisions.

Ключові слова: удосконалення, облік, контроль, електронні гроші, цифровізація, документування, документування.

Key words: improvement, accounting, control, electronic money, digitalization, documentation, documentation.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасних умовах цифровізації стрімко зростає частка операцій, пов'язаних з використанням електронних грошей, що є ключовим інструментом безготівкових розрахунків у національній валюті. Впровадження електронних платіжних сервісів, розвиток цифрових технологій, поширення сучасних платіжних платформ та зростання обсягів диджитал транзакцій потребують удосконалення методології бухгалтерського обліку та формування ефективної системи внутрішнього контролю щодо проведення таких операцій.

В умовах підвищених кіберризиків, загроз фінансових шахрайств, складності взаємодії з провайдерами електронних грошей і появи нових регуляторних вимог особливої ваги набуває забезпечення достовірності первинної інформації, прозорості руху коштів, обґрунтованості визнання та оцінки зобов'язань в обліку, а також належної організації процедур контролю за повнотою та правомірністю здійснюваних операцій.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблематика обліку та контролю грошових коштів займає важливе місце у працях вітчизняних і зарубіжних науковців. Значний вне-

Таблиця 1. Аналітична відомість руху електронних грошей (Форма АВ-ЕГ-1)

№	Дата	Платіжна система	Вид операції (поповнення / оплата / повернення)	Контрагент	Первинний документ (номер, дата)	Сума, грн	Дебет	Кредит	Баланс після операції, грн

Джерело: удосконалено авторами.

Таблиця 2. Аналітична відомість залишків електронних грошей за платіжними системами (Форма АВ-ЕГ-2)

№	Платіжна система	Емітент (банк / фінкомпанія)	Номер акаунту / гаманця	Валюта	Залишок на початок періоду	Надходження	Витрати	Залишок на кінець періоду	Дані виписки системи

Джерело: удосконалено авторами.

Таблиця 3. Аналітична відомість обліку комісійних витрат за користування електронними грошима (Форма АВ-ЕГ-3)

№	Дата	Платіжна система	Вид комісії (поповнення / оплата / переказ)	Сума, грн	Документ-підстава	Дебет	Кредит	Стаття витрат (92 / 93)	Відповідність тарифам емітента

Джерело: удосконалено авторами.

Таблиця 4. Аналітична відомість обліку первинних електронних документів (Форма АВ-ЕГ-4)

№	Дата операції	Вид операції	Платіжна система	Первинний документ (ID, номер)	Виписка банку	Наявність цифрового підпису (так/ні)	Сума, грн	Відображено у бухобліку	
								Дт	Кт

Джерело: удосконалено авторами.

сок у розвиток теоретичних і методичних аспектів обліку та контролю грошових коштів зробили такі науковці, як Бутинець Ф.Ф., Давидов Г.М., Кулаковська Л.П., Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Піча Ю.В., Сахарцева І.І., Усач Б.Ф.. У своїх працях автори розглядають питання ведення обліку, а також проведення контролю грошових коштів. Аналіз наукових джерел засвідчує, що методологічні питання удосконалення обліку та контролю електронних грошових коштів в умовах цифрової трансформації документування потребують додаткового дослідження.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є розроблення методичних підходів до удосконалення системи обліку й контролю електронних грошей, спрямованих на підвищення достовірності, оперативності та безпеки облікової інформації в умовах цифрової трансформації процесів документування.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Аналітична відомість руху електронних грошей (Форма АВ-ЕГ-1) наведена у таблиці 1. Вона відображає рух електронних грошей (поповнення, оплата, повернення) у розрізі платі-

жних систем і контрагентів. Відомість дає змогу бачити рух коштів і залишок після кожної операції.

Аналітична відомість залишків електронних грошей за платіжними системами (Форма АВ-ЕГ-2) наведена у таблиці 2. Вона відображає облік поточних залишків е-грошей у розрізі платіжних систем і валют. Відомість допомагає відобразити фактичні залишки платіжних систем та виписки банку в розрізі емітентів.

Аналітична відомість обліку комісійних витрат за користування електронними грошима (Форма АВ-ЕГ-3) наведена у таблиці 3. Вона допомагає вести облік комісійних витрат, що виникають при операціях із поповнення, переказу та зняття е-грошей. Відомість показує вплив комісій на витрати підприємства та правильність їх розрахунку.

Аналітична відомість обліку первинних електронних документів (Форма АВ-ЕГ-4) наведена у таблиці 4. Вона забезпечує облік наявності, достовірності та відповідності первинних електронних документів. Відомість фіксує наявність первинних документів, допомагає встановити їх законність.

Аналітична відомість контролю контрагентів по електронних операціях (Форма АВ-ЕГ-5) наведена у таблиці 5. Вона узагальнює

**Таблиця 5. Аналітична відомість контролю контрагентів по електронних операціях
(Форма АВ-ЕГ-5)**

№	Контрагент	Код ЄДРПОУ	Вид операцій	Сума операцій, грн	Частка в загальному обсязі (%)	Кількість транзакцій	Наявність актів / рахунків

Джерело: удосконалено авторами.

дані про постачальників/отримувачів платежів через е-гроші. Відомість відображає платежів за контрагентами.

Метою контролю електронних грошей є забезпечення достовірності, повноти, правочинності та своєчасності облікових даних, що

Таблиця 6. Тест внутрішнього контролю електронних грошей

№	Питання тесту	Варіанти відповідей			Коментар
		Так	Частково	Ні	
	1. Чи затверджено на підприємстві внутрішнє положення щодо використання електронних грошей та електронних гаманців?				
	2. Чи визначені особи, відповідальні за адміністрування електронних гаманців (відкриття, блокування, ліміти)?				
	3. Чи встановлені ліміти на операції з електронними грошима (добові, місячні, операційні)?				
	4. Чи здійснюється двофакторна автентифікація при доступі до електронного гаманця?				
	5. Чи ведеться журнал операцій з електронними грошима та системний лог доступу користувачів: - Повний журнал - Частково - Не ведеться?				
	6. Чи узгоджуються залишки електронних грошей з даними постачальника електронного гаманця (банку, платіжної системи) щоденно/щотижнево: - Регулярно - Періодично - Не узгоджуються?				
	7. Чи затверджено процедури повернення, скасування або оскарження електронних платежів?				
	8. Чи забезпечено захист доступів до пристроїв, на яких зберігаються електронні гаманці (ПК, смартфони, токени)? - Повністю - Частково - Ні				
	9. Чи контролюється відповідність операцій з електронними грошима затвердженим фінансовим лімітам підприємства?				
	10. Чи ведеться внутрішній контроль за правильністю бухгалтерського обліку електронних грошей (рахунки, проведення, первинні документи)?				
	11. Чи здійснюється періодична інвентаризація залишків електронних грошей: - Регулярна (планова) - Нерегулярна (разово) - Не проводиться?				
	12. Чи зафіксовані правила розмежування доступу між працівниками (наповнення гаманця, проведення платежів, контроль): - Чітко визначені - Частково визначені - Відсутні?				
	13. Чи перевіряється достовірність контрагентів при проведенні операцій через електронні гроші: - Завжди - Частково - Не перевіряється?				
	14. Чи здійснюється моніторинг підозрілих операцій та швидка реакція на нетипові транзакції?				
	15. Чи проходять працівники періодичний інструктаж/навчання з безпеки роботи з електронними грошима: - Регулярно - Іноді - Не проходять?				

Джерело: удосконалено авторами.

Таблиця 7. Загальний план проведення аудиту електронних грошей

Етап перевірки	Процедури аудиту	Період проведення	Виконавці
Підготовчий етап	Вивчити внутрішнє положення підприємства про використання електронних грошей		
	Оцінити ефективність внутрішнього контролю		
Основний етап	Аналіз договорів, лімітів, перевірка реєстрацій		
	Звірка бухгалтерських записів з виписками		
	Перерахунок залишків		
	Перевірка тарифів і первинних документів		
Заключний етап	Перевірка наявності квитанцій, чеків		
	Узагальнити результати перевірки, скласти звіт і рекомендації		

Джерело: удосконалено авторами.

відображають рух електронних грошей, а також захист активів підприємства від фінансових, операційних та кіберризиків шляхом системного аналізу договорів, перевірки відповідності лімітів, звірення бухгалтерських записів із даними платіжних провайдерів, підтвердження реальності залишків, коректності тарифів та наявності первинних документів електронних платежів.

Завдання контролю електронних грошей складається з: аналізу договорів, тарифів та встановлених лімітів; перевірки реєстрацій та доступів; звірки бухгалтерських записів з виписками провайдерів; перерахунку залишків електронних грошей; перевірки первинних документів і підтверджувальних файлів; контроль правильності тарифів і комісій.

Тест внутрішнього контролю електронних грошей проводиться з метою оцінювання ефективності, надійності та результативності контрольних процедур, що забезпечують достовірність і правомірність операцій з електронними грошима у системі бухгалтерського обліку. Його застосування дає можливість встановити, наскільки діючі механізми контролю здатні запобігати помилкам, недостовірним записам, несанкціонованим транзакціям та іншим

ризикам, характерним для цифрових фінансових інструментів. Тест внутрішнього контролю електронних грошей наведена у таблиці 6.

План внутрішнього контролю електронних грошей складається з метою системного, послідовного та комплексного організування контрольних заходів, спрямованих на забезпечення достовірності, повноти та безпечності операцій з електронними грошима у бухгалтерському обліку підприємства. Він є методичним інструментом, що визначає логіку, періодичність, обсяг, відповідальних осіб та порядок проведення процедур контролю. План контролю електронних грошей наведена у таблиці 7.

Програма контролю електронних грошей складається з метою деталізації, регламентації та стандартизації контрольних процедур, що забезпечують якісне, повне й методично-обґрунтоване здійснення контролю всіх операцій, пов'язаних з електронними грошима. Вона виступає інструментом практичної реалізації плану контролю та визначає конкретні дії, методи, джерела інформації та очікувані результати кожної контрольної процедури. Програма контролю електронних грошей наведена у таблиці 8.

Таблиця 8. Програма контролю електронних грошей

№	Мета контролю	Критерії якості	Процедури контролю	Джерела інформації	Робочий документ	Метод перевірки
1	Перевірити законність відкриття електронних гаманців	Наявність договорів з емітентами, дотримання лімітів	Аналіз договорів, лімітів, перевірка реєстрацій	Договори, внутрішні положення	РД-ЕГ-1	Перегляд, аналітична перевірка
2	Перевірити повноту обліку електронних операцій	Повна відповідність даних бухобліку і виписок	Звірка бухгалтерських записів з виписками	Виписки, облікові реєстри	РД-ЕГ-2	Звірка, аналітичне порівняння
3	Підтвердити достовірність залишків е-грошей	Співпадіння залишків обліку і даних систем	Перерахунок залишків	Баланс рахунків, виписки	РД-ЕГ-3	Арифметична перевірка
4	Перевірити правильність відображення комісій	Витрати на комісії відповідають тарифам	Перевірка тарифів і первинних документів	Тарифи, акти, чеки	РД-ЕГ-4	Зіставлення, документальна перевірка
5	Перевірити повноту первинних електронних документів	Усі операції підтверджені е-документами	Перевірка наявності квитанцій, чеків	Е-документи, реєстри	РД-ЕГ-5	Суцільна перевірка

Джерело: удосконалено авторами.

Таблиця 9. Робочий документ контролю РД-ЕГ-1 "Журнал перевірки правомірності використання електронних грошей"

№	Платіжна система	Номер гарантія / акаунту	Емітент (банк, фінкомпанія)	Дата відкриття	Наявність договору (так/ні)	Ліміт використання	Дата останньої транзакції	Перевірив (ПІБ)

Джерело: удосконалено авторами.

Таблиця 10. Робочий документ контролю РД-ЕГ-2 "Реєстр операцій з електронними грошима"

№	Дата операції	Вид операції (поповнення / оплата / повернення)	Сума, грн	Контрагент	Підстава (рахунок, акт)	Дебет	Кредит	Первинний документ

Джерело: удосконалено авторами.

Таблиця 11. Робочий документ контролю РД-ЕГ-3 "Відомість звірки залишків електронних грошей"

№	Платіжна система	Залишок за даними бухгалтерії, грн	Залишок за випискою системи	Відхилення (+/-)	Причина відхилення	Перевірив

Джерело: удосконалено авторами.

Таблиця 12. Робочий документ контролю РД-ЕГ-4 "Журнал контролю комісійних витрат платіжних систем"

№	Дата	Платіжна система	Сума комісії	Документ-підстава	Дебет	Кредит	Віднесено на витрати (рахунок 92/93)	Перевірив

Джерело: удосконалено авторами.

Таблиця 13. РД-ЕГ-5 "Відомість контролю відповідності облікових записів і первинних документів"

№	Операція	Первинний документ		Сума, грн	Відображення у реєстрі		Відповідність даним обліку		Виявлені помилки	Пропозиції щодо виправлення
		Дата	номер		Дт	Кт	так	ні		

Джерело: удосконалено авторами.

Робочі документи контролера електронних грошей є складовою методичного забезпечення системи внутрішнього контролю та слугують інструментом документального підтвердження проведених контрольних процедур, отриманих доказів і сформованих висновків. Вони забезпечують належне відображення змісту, обсягу та результатів контролю операцій з електронними грошима, сприяють їх упорядкованості та підвищують якість контрольного процесу.

Робочий документ контролю РД-ЕГ-1 "Журнал перевірки правомірності використання електронних грошей" наведена у таблиці 9. Він перевіряє наявність договорів з емітентами та дотримання вимог законодавства при відкритті та використанні електронних гарантів. Робочий документ допомагає перевірити, щоб кожен гарант мав чинний договір і не перевищував ліміт, визначений НБУ.

Робочий документ контролю РД-ЕГ-2 "Реєстр операцій з електронними грошима" наведена у таблиці 10. Він допомагає систематизувати усі операції з поповнення, витрачання і повернення електронних грошей з аналітичним контролем їх руху. Робочий документ зіставляє дані бухгалтерського обліку та виписки із платіжних систем.

Робочий документ контролю РД-ЕГ-3 "Відомість звірки залишків електронних грошей" наведена у таблиці 11. Він підтверджує відповідність аналітичних залишків електронних грошей у бухгалтерського обліку фактичним даним е-гарантів. Робочий документ звіряє дані транзакцій та перевіряє відображення комісій.

Робочий документ контролю РД-ЕГ-4 "Журнал контролю комісійних витрат платіжних систем" наведена у таблиці 12. Він контролює правильність ведення обліку та докумен-

тального підтвердження витрат на комісію за користування е-грошіма. Робочий документ допомагає контролеру звіряти, щоб усі комісії були обґрунтованими і не перевищували тарифів емітента.

Робочий документ контролю РД-ЕГ-5 "Відомість контролю відповідності облікових записів і первинних документів" наведена у таблиці 13. Він перевіряє наявність всі первинні електронні документи, їх достовірність та ідентичність даним бухгалтерського обліку. Робочий документ допомагає встановити, щоб кожний електронний документ містив цифровий підпис і потім був збережений у внутрішньому архіві.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Удосконалення системи обліку електронних грошей є необхідною умовою забезпечення фінансової стабільності підприємства, підвищення прозорості розрахунків та мінімізації ризиків, пов'язаних із застосуванням цифрових платіжних інструментів. Запропоновані аналітичні відомості (форми АВ-ЕГ-1 — АВ-ЕГ-5), формують комплексне методичне забезпечення, яке дозволяє суттєво підвищити якість облікового процесу.

Удосконалення внутрішнього контролю електронних грошей включає в себе запропоновані документи, а саме: тест, план, програму, робочі документи, які сприяють підвищенню ефективності системи управління, мінімізацію кіберризиків, а також підвищенню швидкості прийняття управлінських рішень.

Література:

1. Меліхова Т. О. Методичні засади проведення внутрішнього аудиту касових операцій як дієвий засіб підвищення ефективності діяльності підприємства. Економіка та держава. 2019. № 5. С. 9—15. DOI: 10.32702/2306-6806-2019.5.9
2. Меліхова Т. О., Чакалова Н. С., Середенко Т. С. Удосконалення методичних засад аудиту операцій з готівкою та на рахунках у банку для підвищення ефективності управління підприємством. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 5. С. 32—41. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.5.32
3. Меліхова Т. О., Ярашикли Ю. С. Удосконалення методичних підходів до контролю касових операцій для підвищення ефективності діяльності підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 2. С. 17—23. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.2.17
4. Меліхова Т. О., Верьовкіна А. С. Удосконалення методики перевірки грошових коштів у національній валюті. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 1. С. 24—29. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.1.24
5. Меліхова Т. О., Троян О. В., Подріз Д. В. Удосконалення методики аудиту операцій на бюджетних рахунках організації. Агросвіт. 2019. № 1-2. С. 24—32. DOI: 10.32702/2306-6792.2019.1.24
6. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Мусійченко О. Г. Аудит. Запоріжжя: ЗНУ, 2024. 260 с.
7. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Мусійченко О. Г. Організація і методика аудиту. Запоріжжя: ЗНУ, 2024. 280 с.
8. Меліхова Т. О. Визначення витрат господарської діяльності підприємства. Бізнес Інформ. Харків: ХНЕУ, НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, ВД "Інжек", 2013. № 3. С. 254—258.
9. Меліхова Т. О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність: монографія. Херсон: Видавничий дім "Гельветика", 2018. 632 с.
10. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Чакалова Н. С. Теорія і методика документування в обліку та аудиті: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за рівнем бакалавра зі спеціальності 071 "Облік і оподаткування" за денною та заочною формою навчання, Запоріжжя: ЗНУ, 2020. 400 с.
11. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Подмешальська Ю. В., Чакалова Н. С. Теорія бухгалтерського обліку: навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 071 "Облік і оподаткування" освітньо-професійної програми "Оподаткування, облік, контроль в управлінні підприємством". Запоріжжя: ЗНУ, 2022. 516 с.
12. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Кутчак Ю. М. Фінансовий облік II: навчальний посібник для здобувачів рівня вищої освіти бакалавра спеціальності 071 "Облік і оподаткування" освітньо-професійної програми "Оподаткування, облік, контроль в управлінні підприємством". Запоріжжя: ЗНУ, 2023. 368 с.
13. Меліхова Т. О., Білоконь М. Ю. Удосконалення документування обліку та контролю капітальних та поточних ремонтів основних засобів для поліпшення фінансового обліку та аудиту. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 21. С. 38—43. DOI: 10.32702/2306-6814.2023.21.38
14. Меліхова Т. О. Розробка програми аудиту ефективності використання основних засобів на підприємстві. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 20. С. 33—37.

15. Меліхова Т. О., Алексєєв І. Є. Удосконалення документування обліку та контролю виробничих запасів для підвищення якості організації бухгалтерського процесу на підприємстві. *Ефективна економіка*, 2023. № 11. URL <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2480> DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.11.21>

16. Меліхова Т. О., Грушевий С. С. Удосконалення документування обліку та контролю собівартості готової продукції з метою підвищення якості організації обліку. *Агросвіт*. 2023. № 21. С. 64—70. DOI: 10.32702/2306-6792.-2023.21.64

17. Меліхова Т. О., Громов А. Б. Удосконалення документування обліку та контролю якості готової продукції для підвищення ефективності організації та методики проведення аудиту. *Агросвіт*. 2023. № 22. С. 27—34. DOI: 10.32702/2306-6792.2023.22.27

References:

1. Melikhova, T. (2019), "Methodical principles of internal audit of cash operations to improve the efficiency of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 5, pp. 9—15. DOI: 10.32702/2306-6806.-2019.5.9

2. Melikhova, T., Chakalova, N. and Sereidenko, T. (2019), "Improvement of methodological principles of audit of operations with cash and cash within the bank for improvement of efficiency of business management", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 5, pp. 32—41. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.5.32

3. Melikhova, T. and Yarashykly, Yu. (2020), "Improvement of methodological approaches to the control of cash operations to increase the efficiency of the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 2, pp. 17—23. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.2.17

4. Melikhova, T. and Verovkina, A. (2019), "Improvement of checking method of cash assets in national currency", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 1, pp. 24—29. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.1.24

5. Melikhova, T., Troyan, O. and Podriz, D. (2019), "Improvement of the methodology of audit of operations on budget accounts of enterprises", *Agrosvit*, vol. 1—2, pp. 24—32. DOI: 10.32702/2306-6792.2019.1.24

6. Makarenko, A. P. Melikhova, T. O. and Musiychenko, O. G. (2024), *Audit [Audit]*, ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

7. Makarenko, A. P. Melikhova, T. O. and Musiychenko, O. G. (2024), *Orhanizatsiya i*

metodyka audyt [Organization and method of audit], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

8. Melikhova, T.O. (2013), "Determination of expenses of the economic activity of the enterprise", *Zhurnal "Biznes Inform"*, vol. 3, pp. 254—258.

9. Melikhova, T.O. (2018), *Ekonomichna bezpeka pidpryyemstva: formyrovanyie, kontrol', efektyvnist' [Economic security of the enterprise: formation, control, efficiency]*, Kherson, Ukraine.

10. Makarenko, A.P., Melikhova, T. O. and Chakalova, N.S. (2020), *Teoriya i metodyka dokumentuvannya v obliku ta audyti Theory and methods of documentation in accounting and auditing [Theory and methodology of documentation in accounting and auditing]*, ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

11. Makarenko, A.P., Melikhova, T. O., Podmeshalska, Y. V. and Chakalova, N.S. (2022), *Teoriya bukhhalters'koho obliku. [Theory of accounting]*, ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

12. Makarenko, A. P., Melikhova, T. O. and Kutchak Yu. M. (2023), *Finansovyy oblik II [Financial accounting II]*, ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

13. Melikhova, T. and Bilokon, M. (2023), "Improvement of documentation of accounting and control of capital and current repairs of fixed assets to improve financial accounting and auditing", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 21, pp. 38—43. DOI: 10.32702/2306 6814.2023.21.38

14. Melikhova, T. (2017), "Development of a program of auditing the efficiency of use of fixed assets in the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 20. pp. 33—37.

15. Melikhova, T. and Aleksieiev, I. (2023), "Improvement of accounting and inventory control documentation to improve the quality of the organization of the accounting process at the enterprise", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 11, available at: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2480> (Accessed 28 Oct 2024).

16. Melikhova, T. and Grushevyi, S. (2023), "Improvement of accounting documentation and cost control of finished products in order to improve the quality of accounting organization", *Agrosvit*, vol. 21, pp. 64—70. DOI: 10.32702/2306-6792.2023.21.64

17. Melikhova, T. and Hromov, A. (2023), "Improvement of documentation of accounting and quality control of finished products to increase the effectiveness of the organization and audit methodology", *Agrosvit*, vol. 22, pp. 27—34. DOI: 10.32702/2306-6792.2023.22.27

Стаття надійшла до редакції 29.11.2025 р.